

Preventieakkoord Schalkwijk

Eind 2018 heeft de Rijksoverheid een Nationaal Preventieakkoord afgesloten, met ambities ten aanzien van roken, alcohol en overgewicht. In Haarlem is gekozen voor lokale Preventieakkoorden op gebiedsniveau. Omdat de afgelopen twee jaar veel ingezet is op preventie en gezondheidsbevordering in Schalkwijk sluiten we hier ons eerste Preventieakkoord. De samenwerkingsverbanden en de interventies die worden uitgevoerd willen we graag borgen binnen dit gebiedsgericht Preventieakkoord. Dit akkoord dient als voorbeeld voor andere gebieden.

Context: Schalkwijk

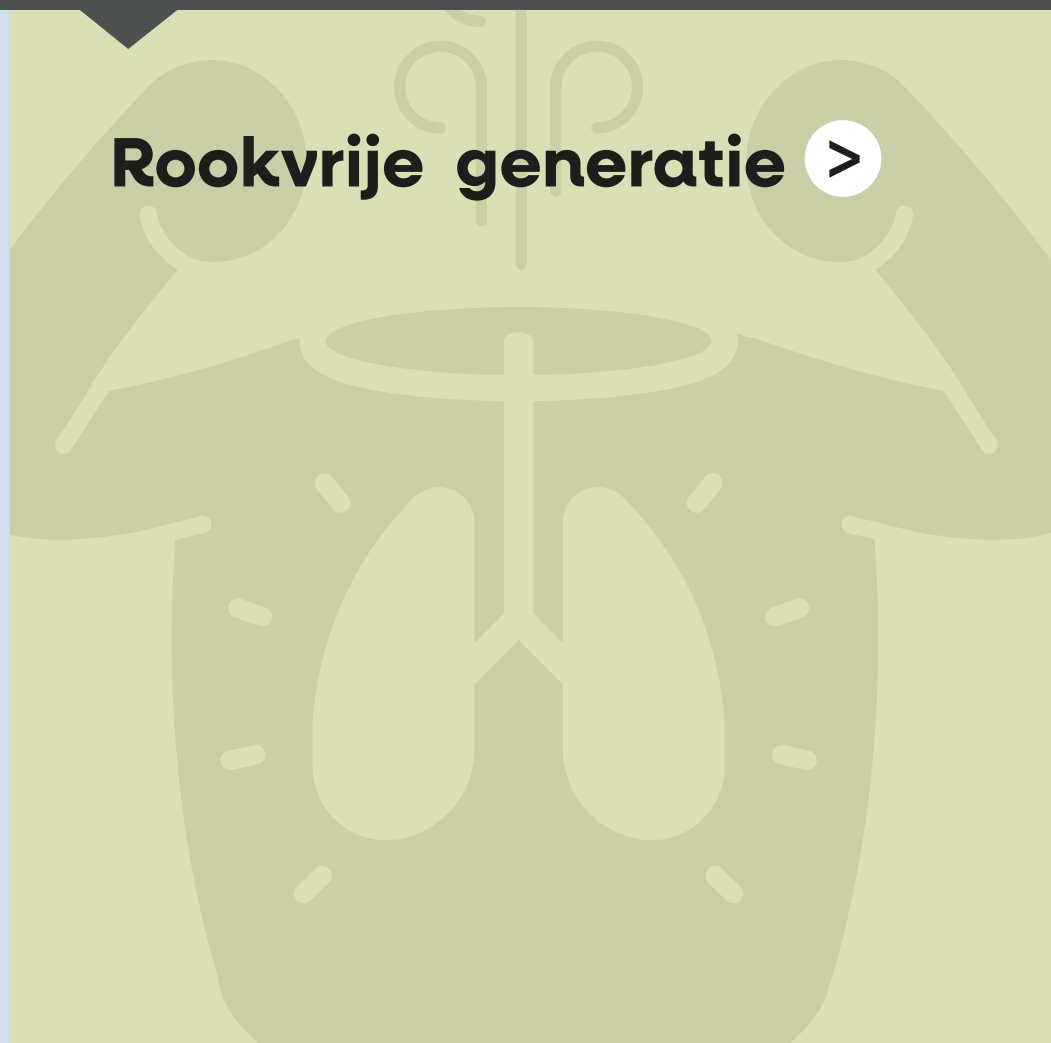
Samenwerken >

Thema's

Welbevinden >

Rookvrije generatie >

Gezond gewicht >

Context: Schalkwijk

Schalkwijk is een gebied in het zuidoosten van Haarlem, en bestaat uit de wijken Europawijk, Boerhaavewijk, Meerwijk en Molenwijk.

Op 1 januari 2021 telde Schalkwijk 34.465 inwoners. Waar in Haarlem gemiddeld 68,6% een Nederlandse herkomst heeft, 19,0% een niet-Westerse en 12,4% een Westerse achtergrond, is dit in Schalkwijk respectievelijk 50,4%, 39,7% en 9,9%. Het gemiddelde besteedbaar huishoudinkomen van €34.175 in Schalkwijk is aanzienlijk lager dan de €42.700 in Haarlem. Schalkwijk heeft dan ook 3174 huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum.

Gezien de relatie tussen sociaal economische status en gezondheid is het niet verrassend dat Schalkwijk ook op verschillende gezondheidsuitkomsten minder goede cijfers laat zien dan de rest van Haarlem. De cijfers voor welbevinden, roken, overgewicht en leefstijl komen op de volgende pagina's aan bod.

Hoofddoel

Mensen met lage gezondheidsvaardigheden hebben gemiddeld een slechtere gezondheid, minder goede ervaringen met de zorg en maken meer kosten (RIVM, Nivel). Uit onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat zij:

- meer moeite hebben in de communicatie met professionals,
- vaker roken en vaker obesitas (BMI > 30) hebben en het risico hiervan op de gezondheid minder goed begrijpen,
- vaker te maken krijgen met ernstige medicatiefouten,
- minder vaak deelnemen aan vaccinatieprogramma's,
- minder vaak zelf beslissen over de behandeling van hun ziekte,
- meer problemen ervaren met zelfmanagement, en
- eerder komen te overlijden.

Het belangrijkste doel van het lokale Preventieakkoord Schalkwijk is daarom het verbeteren van de gezondheidsvaardigheden van de inwoners. Het krijgen en begrijpen van de juiste informatie en een goede relatie met zorgverleners is belangrijk om zelf de regie over je leven en gezondheid te houden, maar dat is niet vanzelfsprekend. Zeker niet als mensen minder vaardig zijn om gezondheidsinformatie te begrijpen, bijvoorbeeld doordat zij laaggeletterd zijn of Nederlands hun tweede of derde taal is. Zorgverleners vragen vaak niet of iemand moeite heeft met lezen en schrijven, en laaggeletterden schamen zich om het zelf te zeggen.

Samenwerken

Om gezondheidsachterstanden aan te kunnen pakken is een integrale aanpak nodig. Om dit voor elkaar te krijgen moet er worden samengewerkt door professionals en vrijwilligers vanuit verschillende domeinen.

Haarlem heeft er in 2019 voor gekozen om in de Boerhaavewijk aan de slag te gaan met een integrale aanpak van gezondheidsachterstanden (Traject 5). Daarnaast wordt in Schalkwijk en Haarlem Oost uitvoering gegeven aan Krachtige Basiszorg waarbij zorgprofessionals en sociaal domein nauw samenwerken. Krachtige Basiszorg is een vernieuwende, integrale aanpak gericht op bewoners met hoge gezondheidsrisico's en problemen in meerdere leefdomeinen. Het maakt de lijnen korter tussen de verschillende zorg- en hulpverleners om samen met wijkbewoners met complexe problematiek op zoek te gaan naar een integrale oplossing van het probleem.

Tijdens de looptijd van Traject 5 is de samenwerking tussen het medisch en sociaal domein versterkt (Coalitie Boerhaavewijk Gezond).

Daarnaast is ook ingezet op de publiek-private samenwerking omdat ook private partijen een belangrijke schakel zijn in de integrale aanpak. Diverse private partners maken onderdeel uit van dit akkoord. De belangrijkste geleerde les van Traject 5 is de meerwaarde van één centrale aanjager die overzicht houdt op wat er gebeurt in de wijk en de tijd en ruimte heeft om bijeenkomsten te organiseren en contacten warm te houden.

Wat we doen

Alliantie Boerhaave Gezond

Doelstelling: samenwerking tussen medisch, sociaal en fysiek domein
Partners: Gemeente Haarlem, GGD, SportSupport|JOGG Haarlem, Sociaal wijkteam, Dock, FysioExpert, Huisartspraktijk Puite

Werkgroep Gezonde Voeding Boerhaavewijk

Doelstelling: samenwerken, voorlichten en krachten bundelen op gebied van gezonde voeding
Partners: SportSupport|JOGG Haarlem, GGD, Dock, JGZ, NME, Hero

HBA spreekuur

Doelgroep: patiënten van de huisarts met klachten van het Houdings- en Bewegings Apparaat
Doelstelling: ontlasten van het spreekuur van de huisarts en JZOJP door HBA klachten bij HBA specialist te laten komen (Fysiotherapeut)
Partners: FysioExpert, Huisartsenpraktijk Puite

Webinar 1x per kwartaal

Doelgroep: 18+ en afhankelijk van onderwerp
Doelstelling: informeren
Partners: FysioExpert, Huisartsenpraktijk Puite, Focus Voeding, GGD

MDO zorg voor het kind

Doelgroep: ouders en hun kinderen
Doelstelling: integraal samenwerken
Partners: Spaarne Gasthuis, kindergeneeskunde, Veilig Thuis Kennemerland, CJG, GGD, huisartspraktijk Puite, Sociaal Wijkteam, FysioExpert

Krachtige basiszorg

Doelgroep: alle patiënten van huisartsenpraktijken in Schalkwijk en Haarlem Oost
Doelstelling: zorg op de juiste plaats
Partners: SEHO, Huisartsenpraktijk Puite, Gezondheidscentrum Schalkwijk, FysioExpert, Sociaal Wijkteam, Psychologen, Gemeente Haarlem, POH

Ontwikkelen/opzetten van een Leefstijlinstituut

Doelgroep: inwoners van Schalkwijk met lichte leefstijl gerelateerde gezondheidssklachten die te verbeteren zijn door gezonder te gaan leven
Doelstelling: het verbinden van professionals, werkzaam in curatie en preventie met als doel op gebied van leefstijl de bewoner in de wijk gezonder te maken.
Partners: Fysiotherapeuten, Sociaal Wijkteam, SportSupport, Huisartsen, Dock, Diëtetiek, Psycholoog

Welbevinden

Huidige situatie

- > Minder volwassenen ervaren in Schalkwijk (74%) hun eigen gezondheid als goed of zeer goed, dan andere Haarlemmers (82%).
- > Van de volwassenen in Schalkwijk is 55% eenzaam, t.o.v. 41% gemiddeld in Haarlem. Bij de 65-plussers is dat 57% versus 48%.
- > 49% van de volwassenen en ouderen heeft enig of hoog risico op angst en depressie, t.o.v. 43% in Haarlem.
- > Van de volwassenen in Schalkwijk heeft 31% enige of grote moeite met rondkomen, t.o.v. 24% gemiddeld in Haarlem.

Ambitie

- > In contacten met inwoners uit Schalkwijk is altijd aandacht voor het welbevinden.
- > We voeren gesprekken met inwoners van Schalkwijk vanuit de positieve gezondheidsbenadering.

Wat we doen

Ontmoetingsactiviteiten

Doelgroep: alle inwoners
Doelstelling: verminderen en tegengaan van eenzaamheid
Partners: Sociaal Wijkteam, SportSupport, Gemeente Haarlem, Scholen, Dock

Inzet sleutelpersonen statushouders

Doelgroep: statushouders
Doelstelling: brugfunctie tussen statushouders en organisaties
Partners: GGD, Dock, Haarlem Effect, Gemeente Haarlem

Voorlichting Haarlemse statushouders

Doelgroep: statushouders
Doelstelling: kennis en kunde vergroten
Partners: GGD, Gemeente Haarlem, Dock, Haarlem Effect

'vuil prikken' in de wijk / wandelen

Doelgroep: inwoners Schalkwijk
Doelstelling: bewegen en ontmoeten
Partners: SportSupport|JOGG Haarlem, Dock, Sociaal Wijkteam, Pré Wonen

Kwielroute

Doelgroep: inwoners Schalkwijk
Doelstelling: actief wandelen in de wijk met oefeningen onderweg, ontmoeten
Partners: Dock, SportSupport, Sociaal Wijkteam

Wijs en Weerbaar

Doelgroep: jeugd en jongeren
Doelstelling: vergoten van de kennis/kunde en weerbaarheid.
Partners: Brijder, KikiD, GGD, L&F

Voorlichting

Doelgroep: alle inwoners
Doelstelling: vergroten kennis en kunde.
Partners: Dock, Sociaal Wijkteam, Zelforganisaties, SportSupport, GGD, FysioExpert, Haarlem Effect

Regelingen voor mensen met laag inkomen

Doelgroep: alle Haarlemmers
Doelstelling: voorbeelden zijn gratis speeltuinabonnement, gratis bibliotheekpas, gratis ID-kaart, vergoeding van sportabonnement en cultuurlessen etc.
Partners: Gemeente Haarlem, Jeugdfonds Sport & Cultuur Haarlem, SportSupport (Sportfonds volwassenen) e.a.

Gemeentelijke zorgpolis

Doelgroep: 18+ers
Doelstelling: toegang tot brede zorg zonder eigen risico waardoor zorgmijding wordt voorkomen
Partners: Gemeente Haarlem, Zorg en Zekerheid, Univé

New Future

Doelgroep: jongeren tot 27 jaar met schulden
Doelstelling: het wegnemen van stress en bieden van toekomstperspectief door hulp bij schulden
Partners: Gemeente Haarlem, CJG e.a.

Vroegsignalering schulden

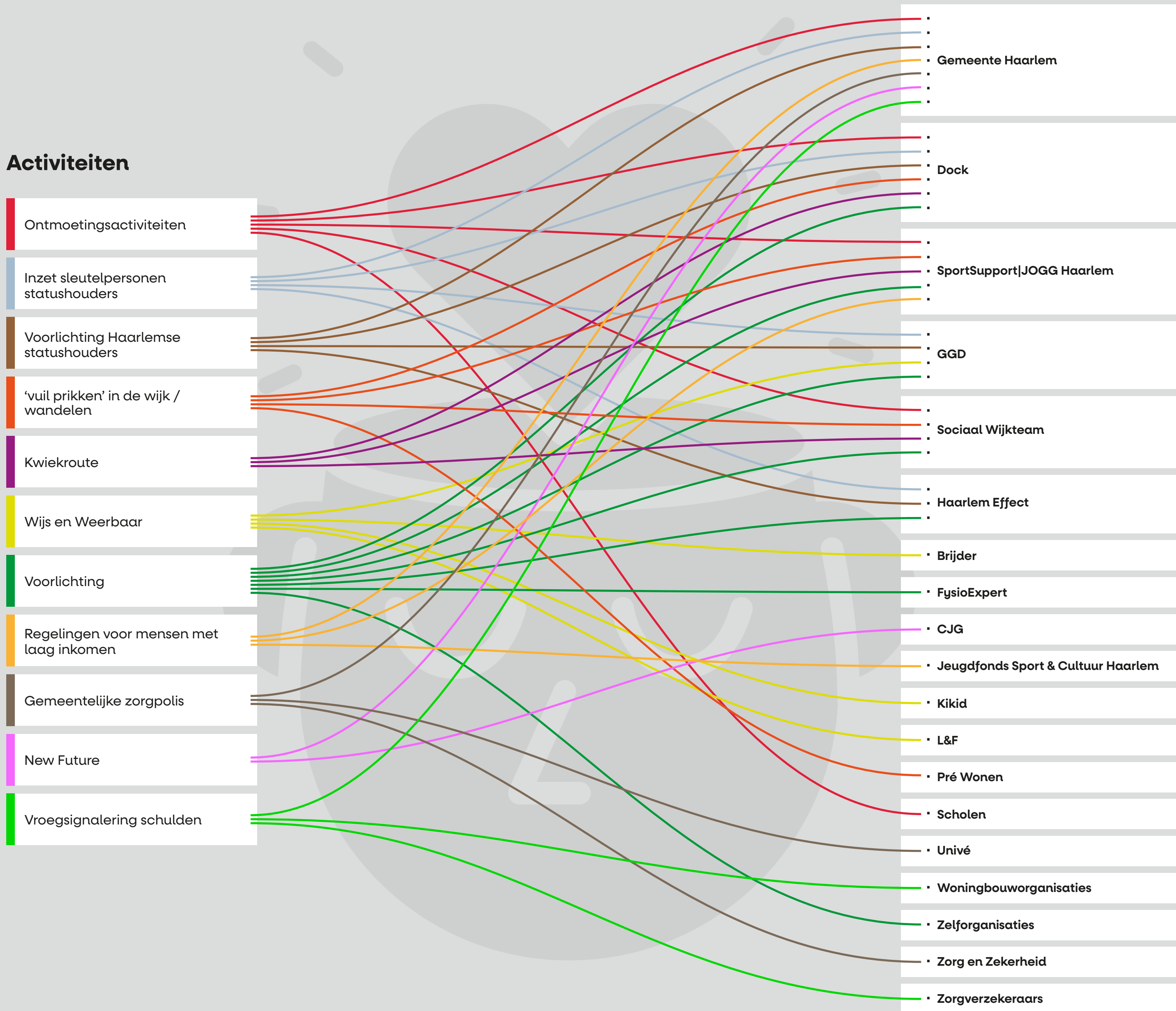
Doelgroep: 18+
Doelstelling: schulden vroeg signaleren waardoor grote betalingsachterstanden worden voorkomen en sociale problematiek eerder kan worden aangepakt
Partners: Gemeente Haarlem, zorgverzekeraars, woningbouworganisaties e.a.

Welbevinden

Partners

Activiteiten

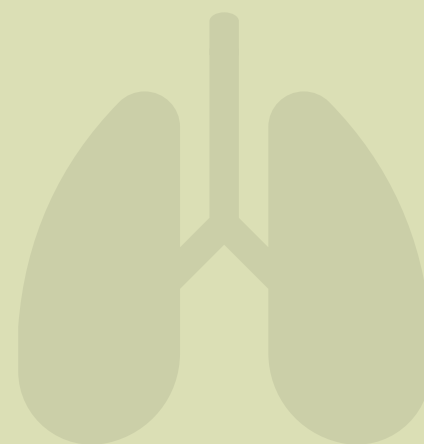
Rookvrije Generatie

Huidige situatie

- > Van de volwassenen in Schalkwijk rookt 32%, t.o.v. 25% gemiddeld in Haarlem.
- > 8% van de kinderen in Schalkwijk groeit op in een huishouden waar gerookt wordt, t.o.v. 4% in Haarlem

Ambitie

- > We voorkomen zoveel mogelijk dat jeugd/jongeren gaan roken.
- > Voor inwoners in Schalkwijk die willen stoppen met roken is een passend en drempelloos aanbod beschikbaar.

Wat we doen

Gezonde Sportkantine

Doelgroep: sportverenigingen en hun leden
Doelstelling: gezonder aanbod in de kantine, rookvrij en verantwoord alcoholbeleid
Partners: Sportverenigingen, SportSupport|JOGG Haarlem, Team Fit, Zorg en Zekerheid

Rookvrije omgeving

Doelgroep: een rookvrije omgeving voor de jeugd zodat deze niet in de verleiding komen om zelf te gaan roken
Partners: Gemeente Haarlem, scholen, bedrijven, organisaties, etc.

Stoppen met roken coach

Doelgroep: rokers
Doelstelling: zoveel mogelijk mensen succesvol helpen met het stoppen met roken
Partners: GGD, ZONH, SEHO, Huisartsenpraktijk Puite, Zilveren Kruis

Rookvrij en fitter

Doelgroep: rokers
Doelstelling: wandelen en coaching/ondersteuning met stoppen met roken
Partners: SportSupport, GGD

Voorlichting

Doelgroep: alle inwoners met focus op jeugd
Doelstelling: jeugd is voldoende wijs en weerbaar waardoor zij niet starten met roken.
Partners: Brijder, GGD, KikiD

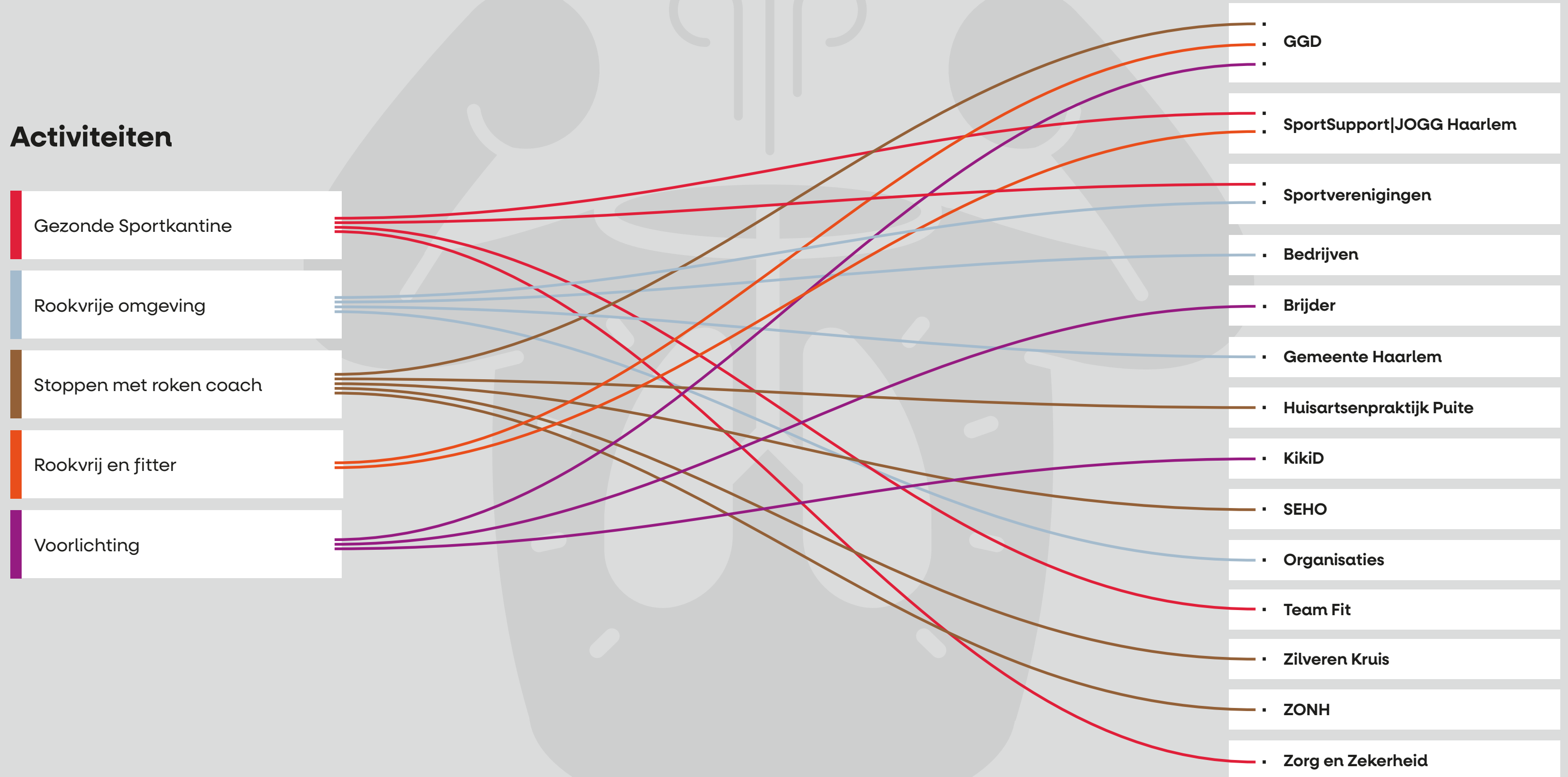
Visualisatie activiteiten
en partners

Rookvrije Generatie

Partners

Activiteiten

Gezond gewicht

Huidige situatie

- > 21% van de kinderen in Schalkwijk heeft overgewicht, t.o.v. 12% gemiddeld in Haarlem
- > 57% van de volwassenen en ouderen in Schalkwijk heeft overgewicht, t.o.v. 44% gemiddeld in Haarlem
- > Van de kinderen in Schalkwijk tussen 1 en 11 jaar speelt 35% minder dan een half uur per dag buiten t.o.v. 26% gemiddeld in Haarlem.
- > Van de volwassenen in Schalkwijk voldoet 51% aan de beweegrichtlijn, t.o.v. 63% gemiddeld in Haarlem en bij de 65-plussers voldoet 38% in Schalkwijk aan de beweegrichtlijn, t.o.v. 37% gemiddeld in Haarlem.

Ambitie

- > Overgewicht wordt zoveel mogelijk voorkomen.
- > Voor alle inwoners van Schalkwijk, met overgewicht is een passend aanbod beschikbaar dat bijdraagt aan een gezond gewicht.

Wat we doen

Daily Mile

Doelgroep: kinderen 6-12 jaar
Doelstelling: extra beweegmoment tijdens/rondom schooltijd
Partners: SportSupport|JOGG Haarlem, Basisonderwijs

Kwiekroute

Doelgroep: inwoners Schalkwijk
Doelstelling: actief wandelen in de wijk met oefeningen onderweg, ontmoeten
Partners: Dock, SportSupport, Sociaal Wijkteam

Fittest

Doelgroep: 18+ inwoners Schalkwijk
Doelstelling: gezondheidsmeting en advies op maat op gebied van sport, bewegen en gezondheid
Partners: Alliantiepartners en Inholland

'Vuil prikken' in de wijk / wandelen

Doelgroep: inwoners Schalkwijk
Doelstelling: bewegen en ontmoeten
Partners: SportSupport|JOGG Haarlem, Dock, Sociaal Wijkteam, Pré Wonen

Gezonde Sportkantine

Doelgroep: sportverenigingen en hun leden
Doelstelling: gezonder aanbod in de kantine, rookvrij en verantwoord alcoholbeleid
Partners: Sportverenigingen, SportSupport|JOGG Haarlem, Team Fit, Zorg en Zekerheid

Plaatsen van binnen- en buiten watertappunten

Doelgroep: organisaties en inwoners in Schalkwijk
Doelstelling: waterdrinken stimuleren
Partners: PWN, SportSupport|JOGG Haarlem, Gemeente Haarlem, Zorg & Zekerheid, sportverenigingen

GLI (Gecombineerde Leefstijl Interventie)

Doelgroep: inwoners Schalkwijk met overgewicht
Doelstelling: coaching gericht op gezonde leefstijl
Partners: FysioExpert, Huisartsenpraktijk Puite, Karen van den Brink en Eva Cornet van Leefstijlcoaching Haarlem, SportSupport|JOGG Haarlem

JOGG tassen (Sporttassen met spelmateriaal)

Doelgroep: kinderen
Doelstelling: buitenspelen stimuleren
Partners: SportSupport|JOGG Haarlem, Zorg en Zekerheid, Basisonderwijs

Lessen "Gezond eten en bewegen" en ouderochtenden

Doelgroep: kinderen en ouders op de basisscholen in Schalkwijk
Doelstelling: voorlichting
Partners: JGZ (jeugdverpleegkundige) van de GGD, basisonderwijs

Nationale Diabetes Challenge

Doelgroep: mensen met Diabetes, COPD, Overgewicht etc.
Doelstelling: samen wandelen en gezonder worden
Partners: FysioExpert, Huisartsenpraktijk Puite, Dock, SportSupport|JOGG Haarlem, Sociaal Wijkteam

Steps to succes

Doelgroep: 18+
Doelstelling:
Partners: Dock

Eettafels / Gezonde Hap

Doelgroep: inwoners Schalkwijk
Doelstelling: ontmoeten en voorlichting over gezond eten
Partners: Dock en Sociaal Wijkteam

Gezonde School aanpak

Doelgroep: onderwijs
Doelstelling: scholen ondersteunen en adviseren op verschillende thema's o.a. voeding, sport & bewegen
Doelgroep: GGD gezonde school adviseur, SportSupport|JOGG Haarlem, scholen

Programma Lekker in je Lijf

Doelgroep: 18+ met overgewicht (BMI >25) en met Gemeentezorgpolis van Zorg en Zekerheid
Doelstelling: voorlichting en begeleiding naar een gezondere leefstijl
Partners: FysioExpert, SportSupport, Zorg en Zekerheid, Gemeente Haarlem

Programma Voel je goed

Doelgroep: laaggeletterden in Schalkwijk met overgewicht
Doelstelling: gezondheidsvaardigheden vergroten
Partners: Dock, Pharos, Sociaal Wijkteam, Huisartsenpraktijk Puite

Waterlessen en/of koken op de basisschool

Doelgroep: kinderen op de basisschool
Doelstelling: voorlichting en stimuleren gezonde leefstijl
Partners: SportSupport|JOGG Haarlem, PWN, Inholland (Pabo), basisonderwijs, Superchef Jeroen, Jong leren eten

Groentepakketjes JGZ | schooltuinlessen | groentebelonningskaart

Doelgroep: 0-12 jaar
Doelstelling: voorlichting over gezond eten
Partners: SportSupport|JOGG Haarlem, GGD, JGZ, Sociaal Wijkteam, NME, Jong leren eten

Sport in de wijk

Doelgroep: jeugd
Doelstelling: sportparticipatie vergroten door gratis sportaanbod
Partners: SportSupport, Sportverenigingen, Dock, Gemeente Haarlem

Gezond gewicht

Activiteiten

- Daily Mile
- Kwiekroute
- Fittest
- 'vuil prikken' in de wijk / wandelen
- Gezonde Sportkantine
- Plaatsen van binnen- en buiten watertappunten
- GLI (Gecombineerde Leefstijl Interventie)
- JOGG tassen (Sporttassen met spelmateriaal)
- Lessen "Gezond eten en bewegen" en ouderochtenden
- Nationale Diabetes Challenge
- Steps to succes
- Eettafels / Gezonde Hap
- Gezonde School aanpak
- Programma Lekker in je Lijf
- Programma Voel je goed
- Waterlessen en/of koken op de basisschool
- Groentepakketjes JGZ | schooltuinlessen | groentebeloningkaart
- Sport in de wijk

Partners

- SportSupport|JOGG Haarlem
- Dock
- Sociaal Wijkteam
- Basisonderwijs
- Zorg en Zekerheid
- Gemeente Haarlem
- FysioExpert
- Huisartsenpraktijk Puite
- Sportverenigingen
- GGD
- Inholland
- JGZ (GGD)
- Jong leren eten
- PWN
- Alliantiepartners
- Leefstijlcoaching Haarlem
- NME
- Pharos
- Pré Wonen
- Scholen
- Superchef Jeroen
- Team Fit

